

Tres perills fins al 27-S

El setembre s'acostuma a percebre com un mes llarg i feixuc de passar després de les vacances d'estiu. Mentre que els dies d'agost s'escapen dels dits, sobretot per a aquelles persones que poden gaudir d'un descans, els dies de setembre s'allarguen amb el retorn dels horaris rígids i les rutines quotidianes. Aquest any el setembre que avui comença té un horitzó diferent, el 27-S, amb les eleccions al govern de la Generalitat de Catalunya.

Des del 9-N del 2014 s'ha especulat amb aquesta cita electoral que finalment està a tocar de calendari. L'esgotament acumulat durant els últims mesos pel debat polític explica per què, malgrat que el compte enrere per a les eleccions ha començat de manera definitiva, plana el temor d'un setembre més llarg que de costum. Algunes de les raons d'aquest temor sorgeixen davant d'un procés difícil d'entendre si no s'ha seguit de prop, i difícil d'explicar amb els conceptes i les eines analítiques vigents des de la ciència política. Sigui com sigui, el calendari acull una data en què indiscutiblement se celebraran unes eleccions que alguns plantegen en clau plebiscitària i d'altres en clau legislativa i governamental. Igualment indiscutible és la importància d'aquests comicis per al moment polític actual, en què s'entrecreuen l'eix nacional, el social i l'institucional. Més enllà de les discussions sobre com s'ha arribat a aquest punt i de les diagnòsis poc coincidents sobre la situació actual, és del tot desitjable una bona campanya electoral durant els llargs dies de setembre. Per això caldria evitar, com a mínim,

tres perills: el diàleg de sords, la demagògia i la tensió excessiva.

El primer perill fa referència a la qüestió més important en tota campanya electoral: el debat polític entre les diferents candidatures. La naturalesa de les candidatures que es presenten al 27-S fa pensar que, darrere les noves cares, el debat polític corre el perill d'esdevenir un diàleg de sords. L'anhel d'un debat que s'espera i no se sap si arribarà respon a la manca de consensos pel que fa al plantejament, al sentit i a la interpretació de les eleccions. Mentre que uns centraran la seva campanya en la qüestió nacional, d'altres ho faran en la social i encara uns tercers intentaran fer-se forts amb plantejaments populistes sobre la immigració. El perill no són les legítimes prioritats polítiques de cada candidatura sinó que no permetin un debat complet que inclogui un balanç de les actua-

SARA MORENO

SOCIÒLOGA

Prescindir dels matisos crispa, fa més extremes les posicions i genera un clima de tensió excessiva

seus valors polítics. És obvi, però potser necessari de recordar.

El segon perill deriva del diàleg de sords que s'origina quan uns parlen de peres i els altres de pomes. Més enllà de l'excepcionalitat del moment, hi ha qui podria sentir-se estafat en presenciar una campanya electoral en què no es fa balanç de govern ni es presenten les polítiques que s'impulsarien en cas de comptar amb el suport majoritari. De la mateixa manera, hi ha qui podria sentir-se cansat en presenciar una campanya electoral en què les

candidatures no esgrimeixen arguments polítics que contraargumenten les altres candidatures i, si cal, es tornen a contraargumentar. La triple crisi del moment actual, amb l'impacte social de la crisi econòmica, la corrupció sistèmica i les relacions amb l'estat espanyol, demana un debat que, més enllà de la retòrica, apel·li a raons ideològiques que permetin anar al moll de l'os de la qüestió política. No es pot difuminar la fina línia que separa l'estratègia electoral de la demagògia en cap de les candidatures presentades.

El tercer perill és una conseqüència dels dos anteriors. La manca de diàleg i la manca d'argumentació desnaturalitza el necessari desacord polític i corre el risc de plantejar una campanya en blanc i negre. Prescindir dels matisos extrema posicions des de la crispació i genera un clima de tensió excessiva. Les xarxes socials, sense ser representatives, són un exemple dels nivells de crispació a què es pot arribar quan no hi ha respecte per l'adversari polític. La política és massa necessària i complexa perquè sigui reduïda als anomenats *zasca* que es reparteixen a tort i a dret. Massa sovint la crítica és gratuïta, sistemàtica i pobra perquè ridiculitza l'altre sense apel·lar a raons.

La complexitat del moment fa molt difícil controlar tots els elements en joc per evitar aquests tres perills abans del 27-S i contribuir a fer menys feixuc el setembre. Però hi ha moments clau en tota campanya electoral que poden contribuir a anar en una direcció o una altra. Per exemple, els debats electorals als mitjans de comunicació. Seria molt desitjable que tots els mitjans estiguin a l'altura i superin qualsevol tic de pluralisme polaritzat.

